

Ovaj rad dostupan je za upotrebu pod međunarodnom licencom Creative Commons Attribution 4.0

PROMIŠLJANJA O GLOBALNIM PROMJENAMA U ODGOJU I OBRAZOVANJU I OČUVANJU BAŠTINE

Zbornik radova *Globalne promjene u obrazovanju i očuvanje baštine*
Uredništvo: Anela Nikčević-Milković, Jasminka Brala-Mudrovčić, Denis Jurković
Sveučilište u Zadru, Zadar, 2023., 306 str.

Tradicionalno, svake dvije godine, Odjel za nastavničke studije u Gospiću Sveučilišta u Zadru organizira znanstveno-stručni skup pod nazivom *Dani Šime i Ante Starčevića*.

Zbornik radova *Globalne promjene u obrazovanju i očuvanju baštine* proizišao je iz istoimenog znanstveno-stručnog skupa VII. Dani Šime i Ante Starčevića održanog 21. svibnja 2021. virtualno putem platforme Zoom zbog svjetske pandemije virusa COVID-19. Objavljen je 2023. godine u izdanju Sveučilišta u Zadru.

U predgovoru, na samome početku zbornika predstavlja se povod za organizaciju skupa, tijek odvijanja aktivnosti na samome skupu te struktura i sadržaj zbornika.

Zbornik sadrži 15 radova, od čega 4 izvorna znanstvena rada, 6 prethodnih priopćenja, 3 pregledna i 2 stručna članka, podijeljenih u tri poglavlja (*Humanističko područje znanosti*, *Društveno područje znanosti* i *Umjetnička područja* koje su uredili izv. prof. dr. sc. Anela Nikčević-Milković (glavna urednica), izv. prof. dr. sc. Jasminka Brala-Mudrovčić i dr. sc. Denis Jurković.

U prvome poglavlju, pod zajedničkim nazivnikom *Humanističko područje znanosti* okupljeno je šest radova. Prvi među njima pod naslovom *Artefakt hrvatske kulturne baštine u razvijanju kulturnoga identiteta u primarnom obrazovanju – od kravate i spomenika do univerzalnih vrednota* autorica Martine Kolar Billege i Vesne Budinski za predmet proučavanja uzima kravatu kao dio hrvatske

baštine, ali i kao vrijedni metodički artefakt pomoću kojega se može poučavati o povijesno-kulturnoj baštini Hrvatske i vrednotama ugrađenima u tu baštinu.

Autor Vladimir Legac u svome radu *Ortografska odstupanja u pisanju na engleskom kao stranom jeziku u jednojezičnih i dvojezičnih učenika osnovne škole* prikazuje istraživanje jezične vještine pisanja u jednojezičnih i dvojezičnih učenika osnovne škole koji uče engleski kao prvi ili drugi strani jezik u Hrvatskoj.

Autorice Maja Opašić i Ameli Širola u radu *Primjena zavičajnih čakavskih slikovnica iz perspektive učenika* istražuju primjenjivost zavičajnih čakavskih slikovnica u nastavi na odabranim primjerima.

Autorice Lucija Šimičić i Marijana Markalaus bave se pojmom višejezičnosti u radu pod nazivom *Promicanje višejezičnih repertoara u globaliziranim društvima i obrazovnim kontekstima*.

Autorice Maja Verdonik i Ivana Rašić u radu *Narodne pripovijetke u suvremenim slikovničkim transpozicijama* analiziraju slikovnice nastale utemeljene na narodnim predajama.

Posljednji rad poglavlja s humanističkim temama, *Kula age Senkovića i Murkovića mlin – kulturni i povijesni izvori gospićkog identiteta* autorica Sanje Vrcić-Mataija i Ane Vivoda bavi se valorizacijom kulturne baštine dvaju gospićkih lokaliteta s namjerom implementiranja njihovih kulturnih vrijednosti u sustav visokoškolske naobrazbe.

Drugo poglavlje pod nazivom *Društveno područje znanosti* sadržava sedam radova. Prvi od njih pod nazivom *Čemu nas uče rezultati ILSA istraživanja o postignućima hrvatskih učenika?* autorica Sandre Janković i Tamare Baždarić istražuje kako međunarodna ispitivanja provedena među hrvatskim učenicima pridonose kvaliteti odgojno-obrazovnog sustava.

Autor Danijel Jukopila u radu *Implementacija globalizacijskih i baštinskih sadržaja u nastavi geografije* proučava kontinuitet pojavnosti sadržaja i pojmova povezanih s globalizacijom u nastavnim dokumentima vezanim za predmet Geografije.

U radu *Doprinos sociodemografskih čimbenika i emocionalne kompetencije u objašnjenju interkulturalne osjetljivosti studenata učiteljskih studija* autori Denis Jurković i Anela Nikčević-Milković istražuju povezanost interkulturalne osjetljivosti, emocionalne kompetencije i neke sociodemografske varijable među studentima učiteljskog studija.

Autori Dinko Marin, Mejra Uglešić i Ignis Lemezina u radu *Odgoj i obrazovanje za očuvanje prirodne baštine na primjeru Parka prirode „Telaščica“* predstav-

ljaju realizaciju projekta Zaštićena područja zavičaja provedenog u jednoj zadarskoj osnovnoj školi.

Autori Aleksandra Smolić Batelić, Melanija Mohorić i Filip Polegubić u radu pod nazivom *Odgoj i obrazovanje za nematerijalnu kulturnu baštinu: kontekst odgojno-obrazovnih ishoda u predmetnim kurikulumima razredne nastave* istražuju jesu li predmetni kurikuli usmjereni na razvoj kulturnog identiteta pojedinca u promicanju vrijednosti nematerijalne kulturne baštine.

Rad pod nazivom *Razlike učenica trećeg i četvrtog razreda osnovne škole u manifestnim mjerama morfoloških antropometrijskih obilježja* autora Brace Tomljenovića, Ivane Tomljenović i Frane Tomljenovića donosi istraživanje antropometrijskih obilježja učenica trećeg i četvrtog razreda osnovne škole.

Posljednji rad u ovome poglavlju, *Informacijsko-komunikacijske tehnologije u nastavi i poučavanju učenika s poteškoćama*, autorica Lucije Velagić i Jasne Kudek Mirošević istražuje u kojoj se mjeri učitelji osjećaju kompetentni za uporabu informacijsko-komunikacijske tehnologije te u kojoj je mjeri primjenjuju u nastavi i poučavanju učenika s poteškoćama.

Posljednje poglavlje zbornika, *Umjetnička područja*, donosi dva rada. Prvi od njih, pod nazivom *Turbofolk i njegov utjecaj na ponašanje i oblikovanje stavova mladih* autorica Ines Cvitković Kalanjoš i Ivane Matasić, istražuje utjecaj specifične vrste glazbe na ponašanje i oblikovanje stavova učenika i studenata, a drugi, pod nazivom *Razvoj integriranog kurikula u umjetničkim područjima* autora Marine Drašković i Gorana Sučića, istražuje potrebu uvođenja promjena u integriranim kurikulumarnim procesima umjetničkih područja, konkretno potrebu integriranja onih umjetničkih sadržaja i aktivnosti koji će pobuditi interes djeteta.

Zbornik radova *Globalne promjene u obrazovanju i očuvanju baštine*, čija je glavna tema usmjerena s jedne strane na prihvaćanje i prilagođavanje globalnim promjenama, a s druge strane na očuvanje baštine, kulturnih vrijednosti i načina života ljudi u pojedinim krajevima, aktualizira relevantne raznolike teme utjecaja globalizacijskih procesa na obrazovanje i očuvanje baštine i okoliša promatrane kroz različite znanstvene prizme – humanističku, društvenu, umjetničku. Upravo taj interdisciplinarni pristup temi globalizacije koja predstavlja širenje i povezivanje međuovisnosti u svim aspektima modernog društvenog života, a pogotovo promatrajući u kontekstu obrazovanja, formalnog i neformalnog, značajan je doprinos radova ovoga zbornika. Zbornik je namijenjen znanstvenicima i stručnjacima koji se bave aktualnim promjenama u odgoju i obrazovanju, ali i svima

koji na bilo koji način djeluju u odgoju i obrazovanju mladih naraštaja, prvenstveno učiteljima osnovnih i srednjih škola, ali i studentima nastavničkih odnosno učiteljskih fakulteta kao i pedagogima, stručnim suradnicima u školama, ravnateljima i svima zainteresiranima za suvremene promjene.

Zbornik je osim u tiskanom izdanju, objavljen i u digitalnom izdanju na Mrežnoj izdavačkoj platformi Sveučilišta u Zadru *Morepress* što će dodatno doprinijeti njegovoj dostupnosti i čitanosti. Zbornik su recenzirali prof. dr. sc. Elvis Piršl i izv. prof. dr. sc. Marinko Lazzarich.